

*Türkçe Öğretmeni Adaylarının Okumaya İlişkin Tutumları
(Ege Üniversitesi Örneği)*

**TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ OKUMAYA İLİŞKİN
TUTUMLARI (EGE ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)**

**Göksu ÇİÇEKLİ KOÇ¹
Gizem ENGİN²**

Öz

Bu çalışma, Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği lisans programında okuyan öğretmen adaylarının okumaya ilişkin tutumlarını cinsiyetlerine bağlı olarak belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada 94 kız, 48 erkek olmak üzere toplam 142 öğretmen adayının tutumları değerlendirilmiştir. Okumanın sevme, alışkanlık, gereklilik, istek, etki ve yararlılık alt boyutlarına ilişkin görüşler incelenmiştir. Bu boyutlardan yalnızca yararlılık alt boyutunda kız öğretmen adaylarının lehine anlamlı bir farklılık görülmüştür. Diğer alt boyutlarda (sevme, istek, alışkanlık, gereklilik, etki) cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Anahtar Kelimeler: öğretmen adayı, cinsiyet, okuma, tutum

The Attitudes Of Pre-Service Turkish Teacher Towards Reading

Abstract

This study intends to determine prospective teachers' -who study in Ege University Faculty of Education Turkish Education licence programme- attitudes towards reading according to their gender. In this study, 142 prospective teachers' (94 female and 48 male) attitudes were evaluated. Opinion related subdimension of reading (likeness, habit, necessity, desire, effect, usefulness) were

¹ Ar. Gör. Dr., Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü, goksu.cicekli.koc@ege.edu.tr

² Ar. Gör. Dr., Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü, gizem.engin@ege.edu.tr

examined. From these subdimensions significant differences was observed on only usefulness in the favor of female prospective teachers. No significant differences were observed in other subdimensions of reading (likeness, desire, habit, necessity, effect) between male and female.

Key Words: *pre-service teacher, gender, reading, attitude*

Giriş

Eğitim sürecinde okuma, bütün alanlarda başarıyı etkileyen ön şartlardan biri konumundadır (Balcı, 2009). Bu sebeple öncelikle temel okuma yazma eğitiminin günümüzce uzmanlar tarafından verilmesi, sonrasında ise okumanın alışkanlık haline getirilmesi son derece önemlidir.

Geçmişten günümüze gelinceye kadar uzmanlar tarafından okumanın farklı tanımları yapılmıştır. Örneğin Korkmaz' a (2008, 70) göre okuma, “gözlerin ve ses organlarının çeşitli hareketlerinden ve zihnin anlamı kavrama çabasından oluşan ve kalitesi bu hareketlerin uyumlu olmasına bağlı olan karmaşık bir etkinlik”tir. “Bir yazının harflerini, sözcüklerini, imlerini tanımak ve bunların anlamlarını kavramak” (Göğüş, 1978, 60) olarak tanımlanan okuma, Kavcar, Oğuzkan ve Sever (2004, 41)’e göre ise “bir yazıyı, sözcükleri, cümleleri, noktalama işaretleri ve öteki öğelerle görme, algılama ve kavrama süreci” olarak tanımlanmıştır. Okuma “fiziksel, zihinsel, sosyolojik yönleriyle, dilsel olarak kodlanmış bir üretimin, yani metnin, eleştirel bir yaklaşımla yorumlanması, anlamlandırılması, içselleştirilmesi işlemi”dir (Yalınkılıç, 2007, s. 228). Yalçın'a (2006, 47) göre okuma, “insanların kendi aralarında önceden kararlaştırdıkları özel sembollerin duyu organları yoluyla algılanıp beyin tarafından yorumlanarak değerlendirilmesi işlemi”dir. Okumak, “alıcının metin karşısında yaptığı düşünsel bir etkinliktir. Dar anlamda okuma, yazılı bir metnin şifresini çözme, grafiksel olarak kodlanmış bir bildirinin kodunu çözme demektir. Geniş anlamda ise okuma, yazınsal bir metni yorumlamak demektir” (Günay, 2007, 15). Akyol (2005, 1) okumayı, “ön bilgilerin kullanıldığı, yazar ve okuyucu arasındaki etkili iletişime dayalı, uygun bir yöntem ve amaç doğrultusunda, düzenli bir ortamda gerçekleştirilen anlam kurma süreci” olarak tanımlanmaktadır. Bu tanımdan yola çıkarak Akyol (2005), anlamın ne yalnızca kitabın kendisinde, ne tamamıyla okuyucunun kafasında ne de içinde bulunan

*Türkçe Öğretmeni Adaylarının Okumaya İlişkin Tutumları
(Ege Üniversitesi Örneği)*

ortamda olmadığını belirterek okuyucunun sürece nitelikli katılımına vurgu yapmaktadır.

Sever (2004)'e göre okuma etkinliği, yazıdaki duygu ve düşüncelerin kavranması, çözümlenmesi ve değerlendirilmesi gibi fizyolojik, zihinsel ve ruhsal yönleri bulunan karmaşık bir süreçtir. Görme, anımsama, seslendirme ve değerlendirme gibi girişik eylemleri içeren bu etkinliğin genel nitelikleri Sever (2004) tarafından şöyle özetlenmiştir:

- 1-Okuma bir iletişim sürecidir.
- 2-Okuma bir algılama sürecidir.
- 3-Okuma bir öğrenme sürecidir.
- 4-Okuma bilişsel, duyuşsal ve devinişsel boyutlu bir gelişim sürecidir. (s. 13).

Özdemir (2004), her okurun okur-yazar olduğunu ancak her okur-yazarın okur olmadığını belirtmiş, okur olabilmek için okuma-yazma becerisini sürekli kullanmanın, bunu köklü ve kemikleşmiş bir alışkanlığa dönüştürmenin önemine vurgu yapmıştır. Bülbül (2005) ise okurun, “sorgulayıcı, gördüklerini, duyduklarını inceleyen, kuşkulu bir iç devinime yakın olması” gerektiğini belirtmiştir. Aynı zamanda okurun eleştirel olmasının, özgür yaklaşımını sürdürmesinin, rahat ve haz alarak alımlama sürecini tamamlamasının önemli olduğunu ifade etmiştir.

”Okur, yapıtlar arası ilişki kadar kültürler arası ilişkileri de kavrayıp çözümleyebilecek nitelikte olmalıdır” (Bülbül, 2011, s.100). Kültürel özelliklerin ve kültürler arası ilişkilerin kavratılması eğitim ve öğretim sürecinin hedeflerinden biridir. Bu sürece etki edecek en önemli kişiler öğretmenlerdir. Bülbül (2011), okurların çoğunun, öğrenen olarak yöntemsel donanımdan yoksun olmaları sebebiyle metinlere yaklaşımlarının da sığ ve verimsiz olduğunu ifade ederken öğrencinin algılama, alımlama, yorumlama ve değerlendirme güdülerinin geliştirilmesinde ortam koşulları ve öğreticinin rolünü vurgulamıştır. Öğretmenler, temel okuryazarlığın okuma alışkanlığına dönüşmesi gerektiğini, okumanın öğrenim sürecinin bir parçası olduğunu ve yaşam boyu sürmesi gerektiğini öğrencilere sürekli ifade ederek okumaya ilişkin olumlu tutum

kazanmalarına yardımcı olmalıdırlar. Öğretmenlerin okuma alışkanlığı kazandırmak için uygulayabilecekleri çeşitli faaliyetlerden bazıları şöyledir:

1-Sınıf kitaplıkları oluşturabilirler.

2-Sınıf içinde serbest okuma saatleri düzenleyebilirler.

3-Kitap okumanın önemini anlatan bir duvar gazetesi oluşturabilirler.

4-Velilere çocuklarına okuma alışkanlığı kazandırabilmeleri için neler yapmaları gerektiği konusunda yardımcı olabilirler.

5-Öğrencileri çeşitli yazı türlerine yönlendirebilirler.

6-Öğrencilere kütüphane kullanma alışkanlığı kazandırmaya çalışabilirler (MEB, 2014).

Öğretmenlerin, öğrencilerini okuma alışkanlığı kazanma konusunda doğru yönlendirebilmeleri için onların seviyelerine uygun kitapları tanınmaları, ilgili yayınları takip etmeleri, kendilerinin okumaya ilişkin olumlu tutuma sahip olmaları ve okuma alışkanlığını edinmiş olmaları gerekmektedir (Bozpolat, 2010).

Problem Durumu

Bu çalışma, Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü lisans programında öğrenim gören öğretmen adaylarının okumaya ilişkin tutumlarını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada aşağıdaki soruların cevapları aranmıştır:

1. Türkçe öğretmeni adaylarının okumaya ilişkin tutumları sevme boyutunda cinsiyet değişkenine bağlı olarak anlamlı farklılaşmakta mıdır?

2. Türkçe öğretmeni adaylarının okumaya ilişkin tutumları alışkanlık boyutunda cinsiyet değişkenine bağlı olarak anlamlı farklılaşmakta mıdır?

3. Türkçe öğretmeni adaylarının okumaya ilişkin tutumları gereklilik boyutunda cinsiyet değişkenine bağlı olarak anlamlı farklılaşmakta mıdır?

*Türkçe Öğretmeni Adaylarının Okumaya İlişkin Tutumları
(Ege Üniversitesi Örneği)*

4. Türkçe öğretmeni adaylarının okumaya ilişkin tutumları istek boyutunda cinsiyet değişkenine bağlı olarak anlamlı farklılaşmakta mıdır?

5. Türkçe öğretmeni adaylarının okumaya ilişkin tutumları etki boyutunda cinsiyet değişkenine bağlı olarak anlamlı farklılaşmakta mıdır? Türkçe öğretmeni adaylarının okumaya ilişkin tutumları yararlılık boyutunda cinsiyet değişkenine bağlı olarak anlamlı farklılaşmakta mıdır.

Yöntem

Araştırmada, betimsel tarama modeli (Karasar, 1995) kullanılmış ve Gömleksiz (2004) tarafından geliştirilen “Kitap Okumayı Sevmeye İlişkin Görüşler Ölçeği”nden elde edilen veriler nicel yolla analiz edilmiştir.

Evren

Araştırmanın evrenini, Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü öğretmen adayları oluşturmaktadır.

Örneklem

Araştırmanın örneklemini birinci sınıfta okuyan 36, ikinci sınıfta okuyan 40, üçüncü sınıfta okuyan 32 ve dördüncü sınıfta okuyan 34 Türkçe öğretmeni adayı oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada Gömleksiz (2004) tarafından okumanın sevme, gereklilik, alışkanlık, istek, etki, yarar durumlarını ölçmek için geliştirilen “Kitap Okumayı Sevmeye İlişkin Görüşler” adlı ölçek kullanılmıştır. Ölçek 30 maddeden oluşmaktadır ve beşli likert tipindedir. Derecelendirme “Tamamen Katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Kısmen Katılıyorum”, “Katılmıyorum” ve “Hiç Katılmıyorum” şeklinde yapılmıştır. İlgili ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı .88 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin KMO değeri .83, Barlett testi ise 2202,200 olarak bulunmuştur.

Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde araştırmada toplanan verilerden elde edilen bulgular, araştırmanın alt problemleri çerçevesinde ele alınarak yorumlanmıştır.

Tablo 1: Türkçe Öğretmeni Adaylarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	f	%
Kız	94	66.2
Erkek	48	33.8

Araştırmanın örnekleminin % 66.2'lik kısmını kız öğretmen adayları (n=94), % 33.8'lik kısmını erkek öğretmen adayları (n=48) oluşturmaktadır.

Tablo 2: Türkçe Öğretmeni Adaylarının Sınıf Düzeyine Göre Dağılımı

Sınıf	f	%
1. sınıf	36	25.4
2. sınıf	40	28.2
3. sınıf	32	22.5
4. sınıf	34	23.9
TOPLAM	142	100

Araştırmanın çalışma grubunun % 25.4'ünü (n=36) birinci sınıfta, % 28.2'sini (n=40) ikinci sınıfta, %22.5'ini (n=32) üçüncü sınıfta ve % 23.9'unu (n=34) dördüncü sınıfta öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır.

*Türkçe Öğretmeni Adaylarının Okumaya İlişkin Tutumları
(Ege Üniversitesi Örneği)*

Tablo 3: Sevme Alt Boyutunun Cinsiyete Göre Dağılımı

Gruplar	N	X	S	t	p
Kız	94	28.91	4.83	.76	.44
Erkek	48	28.22	5.48		

Tablo 3'te yer alan verilere göre, öğretmen adaylarının okumayı sevme alt boyutuna ilişkin tutumlarını belirleyebilmek için yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda, cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Kız öğretmen adaylarının aritmetik ortalaması $X = 28.91$, erkek öğretmen adaylarının aritmetik ortalaması $X = 28.22$ olarak hesaplanmıştır. Gruplar arasında sevme alt boyutunda anlamlı farklılaşma bulunmamıştır.

Tablo 5: Alışkanlık Alt Boyutunun Cinsiyete Göre Dağılımı

Gruplar	N	X	S	t	p
Kız	94	16.94	2.68	.58	.55
Erkek	48	16.64	3.25		

Tablo 5'te yer alan verilere göre, öğretmen adaylarının okuma alışkanlığı alt boyutuna ilişkin tutumlarını belirleyebilmek için yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda, cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Kız öğretmen adaylarının aritmetik ortalaması $X = 16.94$, erkek öğretmen adaylarının aritmetik ortalaması $X = 16.64$ olarak hesaplanmıştır. Gruplar arasında alışkanlık alt boyutunda anlamlı farklılaşma bulunmamıştır.

Tablo 7: Gereklilik Alt Boyutunun Cinsiyete Göre Dağılımı

Gruplar	N	X	S	t	p
Kız	94	15.25	1.81	.26	.79
Erkek	48	15.16	2.09		

Tablo 7’de yer alan verilere göre, öğretmen adaylarının okuma gerekliliği alt boyutuna ilişkin tutumlarını belirleyebilmek için yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda, cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Kız öğretmen adaylarının aritmetik ortalaması $X = 15.25$, erkek öğretmen adaylarının aritmetik ortalaması $X = 15.16$ olarak hesaplanmıştır. Gruplar arasında gereklilik alt boyutunda anlamlı farklılaşma bulunmamıştır.

Tablo 9: İstek Alt Boyutunun Cinsiyete Göre Dağılımı

Gruplar	N	X	S	t	p
Kız	94	13.17	1.53	2.80	0.06
Erkek	48	12.10	2.99		

Tablo 9’da yer alan verilere göre, öğretmen adaylarının okuma isteği alt boyutuna ilişkin tutumlarını belirleyebilmek için yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda, cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Kız öğretmen adaylarının aritmetik ortalaması $X = 13.17$, erkek öğretmen adaylarının aritmetik ortalaması $X = 12.10$ olarak hesaplanmıştır. Gruplar arasında istek alt boyutunda anlamlı farklılaşma bulunmamıştır.

Tablo 11: Etki Alt Boyutunun Cinsiyete Göre Dağılımı

*Türkçe Öğretmeni Adaylarının Okumaya İlişkin Tutumları
(Ege Üniversitesi Örneği)*

Gruplar	N	X	S	t	p
Kız	94	17.50	1.85	1.51	.13
Erkek	48	16.87	3.05		

Tablo 11’de yer alan verilere göre, öğretmen adaylarının ölçeğin etki alt boyutuna ilişkin tutumlarını belirleyebilmek için yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda, cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Kız öğretmen adaylarının aritmetik ortalaması $X = 17.50$, erkek öğretmen adaylarının aritmetik ortalaması $X = 16.87$ olarak hesaplanmıştır. Gruplar arasında etki alt boyutunda anlamlı farklılaşma bulunmamıştır.

Tablo 13: Yararlılık Alt Boyutunun Cinsiyete Göre Dağılımı

Gruplar	N	X	S	t	p
Kız	94	36.94	3.40	2.18	.03
Erkek	48	35.18	6.18		

Tablo 13’te yer alan verilere göre, öğretmen adaylarının okuma yararlılığı alt boyutuna ilişkin tutumlarını belirleyebilmek için yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda, cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gözlenmiştir. Kız öğretmen adaylarının aritmetik ortalaması $X = 36.94$, erkek öğretmen adaylarının aritmetik ortalaması $X = 35.18$ olarak hesaplanmıştır. Gruplar arasında yararlılık alt boyutunda kız öğretmen adayları lehine anlamlı farklılaşma bulunmuştur.

Sonuçlar ve Öneriler

Bu çalışmada, Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği lisans programında okuyan öğretmen adaylarının okumaya ilişkin tutumları belirlenmeye çalışılmıştır. Yapılan analizler sonucunda Türkçe öğretmen adaylarının okumaya ilişkin tutumlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ölçeğin her bir alt boyutu cinsiyet değişkenine göre ele alınmıştır. Bu boyutlardan yalnızca yararlılık alt boyutlarında kız öğretmen adaylarının lehine anlamlı bir farklılık görülmüştür.

Bu sonuçlar Türkçe öğretmen adaylarının okumaya ilişkin tutumlarının beklenen doğrultuda yüksek olduğunu göstermektedir. Öğretmen adaylarının okumaya ilişkin tutumlarının yüksek olması, öğrencilerine rol model olmaları açısından önemlidir. Okumanın Türkçe dersinin dört temel becerisinden biri olduğu düşünülürse, konunun önemi daha iyi anlaşılır.

Öğretmen adaylarının okumaya ilişkin tutumlarını belirlemeyi amaçlayan pek çok araştırma yapılmıştır. Örneğin Gömleksiz (2004)'in yaptığı çalışmada, okuma alışkanlığının etkililiğinin ve yararlılığının kız öğretmen adayları tarafından daha çok benimsendiği tespit edilmiştir. Aslantürk ve Saracaloğlu (2010) sınıf öğretmeni adayları ile sınıf öğretmenlerinin okuma ilgi ve alışkanlıklarını karşılaştırmışlardır. Araştırma sonuçları, katılımcıların okuma ilgisinin ve okuma alışkanlıklarının “orta” düzeyde olduğunu göstermiştir. Bozpolat (2010) İlköğretim ve Türkçe Eğitimi Bölümü dördüncü sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarıyla yaptığı çalışmada, öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlığına ilişkin tutumlarının cinsiyet değişkenine göre sevgi boyutunda kız öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık tespit etmiştir.

Kuzu (2013) tarafından yapılan çalışmada Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin okumaya yönelik tutumlarının ve genel kültür düzeylerinin belirlenmesi, okuma tutumu ve genel kültür düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, ayrıca okumaya yönelik tutum ile genel kültür düzeylerini etkileyen değişkenlerin saptanması amaçlanmıştır. Bu araştırmanın sonucunda, öğrencilerin okuma tutumlarının olumlu olduğu, genel kültür düzeylerinin düşük olduğu ve okuma tutum ile genel kültür arasında anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. Kız öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına göre daha olumlu bir okuma tutumuna sahip olduğu, genel kültür değişkeninde erkeklerin kızlara göre daha yüksek bir ortalamaya sahip olduğu saptanmıştır.

*Türkçe Öğretmeni Adaylarının Okumaya İlişkin Tutumları
(Ege Üniversitesi Örneği)*

Özbay, Bağcı ve Uyar (2008) Türkçe öğretmeni adaylarının okuma alışkanlığına yönelik tutumlarının çeşitli değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediklerini tespit etmek amacıyla yaptıkları çalışmada, adaylarının okuma alışkanlığına yönelik tutumlarında cinsiyet, okuma sıklığı ve süreli yayın takip edip etmeme değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar tespit etmişlerdir. Cinsiyet değişkeninde buldukları farklılaşmanın kızlar lehine olduğu görülmektedir.

Yalınkılıç (2007) yaptığı araştırmada, Özbay, Bağcı ve Uyar'ı (2008) destekleyecek şekilde kız öğretmen adaylarının okuma alışkanlıklarının ve okumaya karşı ilgilerinin erkek öğretmen adaylarına oranla daha yüksek olduğunu saptamıştır.

Bu çalışmanın bulgularını destekleyecek şekilde Gömleksiz (2004) ve Demir (2009) tarafından yapılan çalışmalarda da kızlar lehine anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan bu çalışmalar, öğretmen adaylarının okumaya ilişkin tutumlarının yüksek olmasının önemini vurgulamaktadır. Bu amaçla öğretmen adaylarına ders içi ve ders dışında okuma etkinliği ile meşgul edecek görevler vermek etkili olabilir. Üniversiteye yeni başlayan öğretmen adayları üniversite kütüphanesinden yararlanmaları için teşvik edilmelidir. Ayrıca Eğitim Fakültelerinde öğretmen adaylarının kitaplar hakkında bilgi edinmelerini ve paylaşımında bulunmalarını sağlayacak “Okuma Kulüpleri” açılabilir ve bu kulüpler aracılığıyla “Okuma Günleri” ve “Yazarlarla Söyleşi” gibi etkinlikler düzenlenebilir.

Kaynaklar

- Akyol, H.** (2005). *Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi*, Pegem Yayıncılık, Ankara
- Aslantürk, E.& Saracaloğlu, A.S.** *Sınıf Öğretmenlerinin ve Sınıf Öğretmeni Adaylarının Okuma İlgisi Ve Alışkanlıklarının Karşılaştırılması*, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 11 /1, (2010), s.155-176.
- Balci, A.** (2009). *İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Alışkanlık ve İlgileri Üzerine Bir Araştırma*, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Bircan, İ.& Tekin, M.** (1989). *Türkiye’de Okuma Alışkanlığının Azalma Sorunu ve Çözüm Yolları*, A.Ü. Eğitim Bilimleri Dergisi, 22/1, s. 393-410.
- Bozpolat, E** (2010). *Öğretmen Adaylarının Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutumlarının Değerlendirilmesi* (Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği)”, Zeitschrift für die Welt der Türken, 2/1, s. 411-428.
- Bülbul, M.** (2005). *İmgesel İletişim*, Çizgi Kitabevi, Konya.
- Bülbul, M.** (2011). *Yazın Eğitimi ile Dil Eğitimi*, Çizgi Kitabevi, Konya
- Demir, T.** (2009). *İlköğretim II. Kademe Öğretmen Adaylarının Okuma Alışkanlıkları Üzerine Bir Araştırma* (Gazi Üniversitesi Örneği)”, Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 4/3, (2009), s.717-745.
- Gögüş, B.** (1978) *Orta Dereceli Okullarımızda Türkçe ve Yazın Eğitimi*, Gül Yayınevi, Ankara
- Gömleksiz, M.N.** (2004). *Kitap Okuma Alışkanlığına İlişkin Bir Tutum Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirliliği*, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 14/2, s.185-195.
- Günay, D.** (2003) *Metin Bilgisi, Multilingual*, İstanbul.
- Gürcan, H. İ.**, (1999). *Okuma Alışkanlığı ile Kitap Yayıncılığının Kültürel İletişim ve Teknolojisine Bağlı Sorunları Karşısında Türkiye Koşulları Temelinde Bir Model Önerisi*, Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir
- Karasar, N.** (1995). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, (7. Basım), 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd., Ankara
- Kavcar, C.& Oğuzkan, F.& Sever, S.** (2004). *Türkçe Öğretimi*, Engin Yayınları, Ankara
- Kormaz, B.,** (2008). *Türkçe Öğretimi İlke-Yöntem-Teknikler* (Okuma Eğitimi), Ed. Çelenk, S.; Tazebay, A. Maya Akademi, Ankara.

*Türkçe Öğretmeni Adaylarının Okumaya İlişkin Tutumları
(Ege Üniversitesi Örneği)*

- Kuzu, T.** (2013). *Öğretmen Adaylarının Okumaya Karşı Tutumları ile Genel Kültür Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi*, Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi, 2/6, s. 55-72.
- MEB**, *Çocuklarda Okuma Alışkanlığının Kazandırılması*.
http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/01/01/724883/icerikler/cocuklarda-okuma-aliskanliginin-kazandirilmasi_240136.html, (Erişim Tarihi: 20.10.2014).
- Özbay, M.&Bağcı, H.& Uyar, Y.** (2008), *Türkçe Öğretmeni Adaylarının Okuma Alışkanlığına Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Göre Değerlendirilmesi*, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 9/15, s. 117–136.
- Özdemir, E.** (2004). *Okurluk Donanımı*, Varlık Dergisi, Şubat 1157,
- Sever, S.** (2004). *Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme*, Anı Yayıncılık, Ankara
- Yalçın, A.** (2006.) *Türkçe Öğretim Yöntemleri-Yeni Yaklaşımlar*, Akçağ Yayınları, Ankara
- YALINKILIÇ, K.** (2007). *Türkçe Öğretmen Adaylarının Okumaya İlişkin Tutum ve Görüşleri*, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 1/1, s.225-241.